

Dönem : 1

Toplantı : 4 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 530 a ek

Nüfus plânlaması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler, Bütçe ve Plân ile Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/480; Cumhuriyet Senatosu 1/438)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 388)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. 1/438
Karar No. 120

13 . 3 . 1965

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 18 Şubat 1965 tarihli 43 neü Birleşiminde aldığı karara istinaden Komisyonumuza gönderilmiş bulunan Nüfus Plânlaması hakkındaki kanun tasarısı, Komisyonumuzun 11, 12 ve 13 Mart 1965 tarihli Birleşimlerinde Hükümet adına Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşarı ve Hukuk Müşaviri hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Görüşmelerde Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonu tarafından kabul edilmiş bulunan metin esas alındı.

Kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonu tarafından kabul edilen metnin istinadettiği esas ve prensiplerin Anayasa'mıza uygunluğu görüşülerek kabul edildikten sonra, sözü edilen metin üzerinde, hukukun umumi esasları, T. C. K. ile ceza hükümleri ihtiva eden diğer kanun hükümleri göz önünde bulundurulmak suretiyle duruldu ve hükümlerde mâna bakımından vuzuh ve sarahat sağlamak amacı ile aşağıda gerekçeleri izah edilen değişiklikler yapıldı.

1 neî madde aynen kabul edilmiştir.

2 neî maddenin üçüncü fıkrasının başındaki, «Aile plânlamasında» sözü yerine tasarının adı göz önünde bulundurulmak suretiyle, «Nüfus plânlamasında» sözü konuldu.

3 neü maddenin ikinci fıkrasındaki, «derhal müdahale edildiği takdirde» sözleri arasındaki, «edildiği» kelimesinin baskı hatası mahsulü olduğu anlaşıldığından, «edildiği» sözü «edilmediği» sözü ile değiştirildi.

4 neü madde aynen kabul edilmiştir.

5 neî madde, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmıyan şahıslardan rızalarının alınmasının kâfi geleceği düşüncesi ile ve rıza istihali için vakit geçirmenin caiz olamayacağı acele haller göz önünde bulundurulmak suretiyle aşağıdaki şekilde değiştirildi:

Madde 5. — 3 neü ve 4 neü maddelerde belirtilen müdahaleler alâkalı şahsın yazılı rızası ile reşid olmıyan veya vesayet altında bulunan şahıslar üzerinde yapılacak müdahaleler, küçüklerde ve linin, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmıyan şahıslarda sulh mahkemesinin izin vermesine bağlıdır.

Veli veya sulh mahkemesinden izin alma zamanı ihtiyaç gösterdiği ve derhal müdahale edilmediği takdirde hayatı veya hayatı organlarından birisini tehdideden âcil hallerde izin şart değildir.

6 neî madde, maksada vuzuh vermek ve duruşmaların, ağır para cezası miktarını tesbit için uzamasına mâni olmak amacı ile yeni şekle sokuldu.

7 neî maddede, yasaklanan fiil ve hareketler için T. C. K. ile ceza hükümleri ihtiva eden diğer

kanunlarda daha ağır cezalar verilmiş olması veya ileride verilmesi ihtimalleri göz önünde bulundularak değiştirildi.

8 nei madde aynen kabul edilmiştir.

9 neu maddede ise, «Çocuk yapmaya mâni fi'l ve hareketlerin işlenmesini teşvik eden hareketlerden», «Gebe kalmayı önleyici ilâç ve araçların mevzuata göre reklâm ve propagandasını» tefrikt maksadiyle değişiklik yapıldı.

10 neu maddeye gelince: Kanunun yürürlüğe gireceği zamandan bahseden bu maddede, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca, tüzük ve yönetmelik yapma, gebeliği önleyici ilâç ve araçları tesbit etme, yetkili kurullar ve mercileri tâyin eyleme bakımından zamana ihtiyacolduğu göz önünde bulundurularak kanunun birinci ve ikinci maddelerinin yayımı tarihinde ve diğer hükümlerinin de yayımından bir ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görüldü ve bu maksatla değişiklik yapıldı.

11 nei madde aynen kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Aydın
O. S. Sarıgöllü

Sözcü
Tokat
Z. Betil

Kâtip
Kastamonu
Söz hakkım saklı
A. N. Tuna

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
A. Artus

Ağrı
S. Türkman

Çanakkale
N. Altan

Konya
Muhalifim
(Söz hakkım saklı)
M. Obus

Hatay
M. Deliveli

Sivas
A. Çekemoğlu

Uşak
K. Coşkunoğlu

Muhalefet sebepleri :

1. Tasarı, nüfus plânlaması anlamını teşviş etmiş, Kalkınma Plânının bu konuda tâyin ettiği belirli esasların dışında ve nüfus veya aile plânlamasının teferruatından olan (İlkahı önleyici tedbirleri) nazara almıştır.

2. Mevcut ve meri mevzuattaki müstakar ve pek olumlu hükümleri tıbbın teknik konularına ve tabibin meslekî takdir hakkına müdahale suretiyle, bozmuştur.

3. Tabibe vâkı müracaatlarda, tabibi ve diğer alâkahları tereddüde sevk edecek, bağlayıcı formalite esasları, vatandaşın sıhhatini, hattâ hayatını tehlikeye sokacak güçlüklerin husulüne sebebiyet verecek mahiyettedir.

Konya
Muammer Obuz

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Nüfus plânlaması hakkında Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Nüfus plânlaması zaruretinin halka duyurulması ve bu hususlarla ilgili eğitim, öğretim ve uygulama Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelik esaslarına göre askerî ve gönüllü teşekkülleri ile iş birliği yaparak yürütülür.

Bu maksatla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı özel teşkilât kurma ve gebeliği önleyici ilâç ve araçları muhtacolanlara parasız veya maliyetinden ucuz fiyatla vermeye veya verdirmeye veya sattırmak için tedbir almaya yetkilidir.

Nüfus plânlamasında kullanılacak ilâç ve araçların niteliği ile tatbikata ait yönetmelik Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından, aralarında Tıp fakülteleri öğretim üyelerinin de bulunduğu bir komisyonun yazılı mütalâası alınmak suretiyle tesbit edilir.

II - Tıbbi zaruret halinde gebeliğin sona erdirilmesi ve sterilizasyon yapılabilmesiyle ilgili hükümler.

MADDE 3. — Gebeliğin ana hayatını tehdidettiği veya edeceği, rüşeymin veya ceninin normal gelişmesini imkânsız kılan veya doğacak çocuk ile onu takibedecek nesiller için ağır mâlûliyet sebebi teşkil edecek hallerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yetkili kılacağı kurumların objektif ârazilara dayanan gerekçeli raporları üzerine rahim tahliye edilebilir.

Derhal müdahale edilmediği takdirde hayatı veya hayati organlarından birisini tehdideden âcil hal'erde, drumu tesbit eden yetkili hekim tarafından da gerekli müdahale yapılarak rahim tahliye edilebilir.

Ancak, hekim bu müdahaleyi yapmadan evvel veya mümkün olmadığı ahvalde en geç yirmi-dört saat içinde yapılan müdahale ile müdahaleyi icabettiren gerekçeleri illerde Sağlık ve Sosyal Yardım müdürlüklerine, ilçelerde Hükümet tabipliklerine bildirmeye mecburdur.

Müdahale yoluyla rahmin tahliyesiyle ilgili esaslar, hastalıklar, tahliyenin yapılabileceği yer ve kurumlar ile âcil hallerin nelerden ibaret bulunduğu ve yapılacak ihbarın şekil ve mahiyeti Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir tüzükle düzenlenir.

MADDE 4. — Sosyal İşler Komisyonu metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE5. — 3 ncü ve 4 ncü maddelerde belirtilen müdahaleler, alâkalı şahsın yazılı rızasıyla, reşidolmıyan veya vesayet altında bulunan şahıslar üzerinde yapılacak müdahaleler küçüklerde ve linin, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmıyan şahıslarda Sulh Mahkemesinin izin vermesine bağlıdır.

Veli veya Sulh Mahkemesinden izin alma zamana ihtiyaç gösterdiği ve derhal müdahale edilmediği takdirde hayatı veya hayati organlarından birisini tehdideden âcil hallerde izin şart değildir.

MADDE 6. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bu kanunun 2 nci maddesine göre gebeliği önleyici nitelikte oldukları kabul edilmiyen ilâç ve araçları yurt içinde imal edenler veya satanlar veya her ne suretle olursa olsun dağıtanlar veya ticaret maksadıyla yurda sokanlar veya bu maksatla bulunduranlar 7 aydan 2 yıla kadar hapis ve 2 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılırlar, imalâthaneler kapatılır ilâç ve araçlar müsadere olunur.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bu kanunun 2 nci maddesine göre gebeliği önleyici nitelikte oldukları kabul edilen ilâç ve araçların reklâm ve propagandası 1262 sayılı kanunun 13 ncü maddesine göre yapılır. Buna aykırı hareket edenler 1 aydan 6 aya kadar hapis ve 500 liradan 2 000 liraya kadar, ağır para cezasına çarptırılırlar.

MADDE 7. — Bu kanunun 3, 4 ve 5 nci maddeleri hükümlerine aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlar, T. C. K. ile ceza hükümleri ihtiva eden diğer kanunlarda daha ağır cezalar tâyin edilmemiş ise 500 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılırlar.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 3038 sayılı Kanunla değiştirilen 471 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Birinci fıkrada yazılı fiil ve hareketlerin işlenmesini teşvik eden veya bu fiil ve hareketlerin işlenmesi için propaganda yapan kimse bir seneye kadar hapis ve bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Eğer fiil kazanç gayesiyle işlenmiş ise her iki ceza birlikte hükmolunur.

MADDE 10. — Bu kanunun 1 nci ve 2 nci maddeleri yayımı tarihinde ve diğer hükümleri yayımından bir ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

